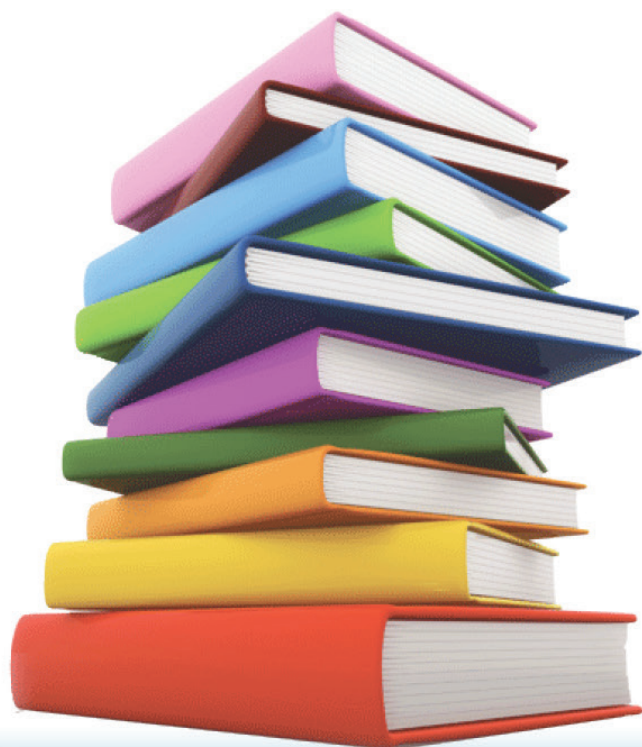

Dương Huy Cẩn (Chủ biên)

Lê Duy Cường - Võ Thị Lan - Đào Thanh Âm - Lê Thị Kim Anh - Phạm Thị Nguyệt Nga
Nguyễn Thị Thanh Nguyệt - Lê Thị Thanh Sang - Võ Thị Bích Vân

GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NGHỀ NGHIỆP

cho sinh viên ngành **GIÁO DỤC MẦM NON**
khu vực Đồng bằng sông Cửu Long

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Dương Huy Cẩn (Chủ biên)

Lê Duy Cường - Võ Thị Lan - Đào Thanh Âm - Lê Thị Kim Anh - Phạm Thị Nguyệt Nga
Nguyễn Thị Thanh Nguyệt - Lê Thị Thanh Sang - Võ Thị Bích Vân

GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NGHỀ NGHIỆP

cho sinh viên ngành **GIÁO DỤC MẦM NON**
khu vực Đồng bằng sông Cửu Long

NHA XUẤT BẢN GIAO DỤC VIỆT NAM

LỜI GIỚI THIỆU

Giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non là một trong những nội dung chính của quá trình đào tạo giáo viên mầm non, nhằm hình thành cho sinh viên nhân cách của nhà giáo dục về đạo đức, lối sống, năng lực sư phạm. Cuốn “Giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non khu vực Đồng bằng sông Cửu Long” là sản phẩm của nhóm tác giả phát triển trên cơ sở đề tài cấp Bộ: Giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non khu vực Đồng bằng sông Cửu Long, mã số B2014.20.02 do Tiến sĩ Dương Huy Cận làm chủ nhiệm đề tài, thực hiện tại Trường Đại học Đồng Tháp.

Cuốn sách là tài liệu tham khảo cho giảng viên; là tài liệu học tập cho sinh viên trong quá trình học tập, giáo dục, rèn luyện phấn đấu đạt chuẩn nghề nghiệp giáo viên mầm non.

Trong quá trình biên soạn, chúng tôi đã tham khảo các tài liệu liên quan đến ngành Giáo dục Mầm non của các tác giả trong và ngoài nước. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn và mong nhận được ý kiến đóng góp quý báu của các nhà khoa học, các giảng viên chuyên ngành thuộc lĩnh vực Giáo dục Mầm non của các trường cao đẳng, đại học trong cả nước, đặc biệt là các trường cao đẳng, đại học sư phạm khu vực Đồng bằng sông Cửu Long, cũng như mọi đóng góp xây dựng của các bạn đọc quan tâm. Chúng tôi thành thật cảm ơn.

Các tác giả

NGHỀ GIÁO VIÊN MẦM NON VÀ GIÁ TRỊ NGHỀ NGHIỆP GIÁO VIÊN MẦM NON

I. GIÁO VIÊN MẦM NON

1. Giáo viên mầm non

Giáo viên mầm non là người làm nhiệm vụ nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ em từ 3 tháng đến 6 tuổi tại các cơ sở giáo dục mầm non thuộc các loại hình công lập, dân lập, tư thục. Người giáo viên mầm non được coi là người thầy đầu tiên cùng với cha mẹ trẻ xây dựng nền móng ban đầu nhân cách con người ở trẻ.

2. Vai trò của giáo viên mầm non

Giáo viên mầm non là chủ thể trực tiếp của quá trình chăm sóc giáo dục trẻ; là lực lượng chủ yếu, là nhân vật trung tâm thực hiện mục tiêu giáo dục của nhà trường. Giáo viên mầm non có vai trò quan trọng, là nhân tố quyết định trực tiếp chất lượng Giáo dục Mầm non.

3. Nhiệm vụ của giáo viên trong trường mầm non

1) Bảo vệ an toàn sức khỏe, tính mạng của trẻ trong thời gian trẻ ở trường mầm non, nhà trẻ, nhóm trẻ, lớp mẫu giáo độc lập.

2) Thực hiện công tác nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ theo chương trình Giáo dục Mầm non: lập kế hoạch chăm sóc, giáo dục trẻ; xây dựng môi trường giáo dục, tổ chức các hoạt động nuôi dưỡng; đánh giá và quản lý trẻ; chịu trách nhiệm về chất lượng nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ. Tham gia các hoạt động của

tổ chuyên môn, trong nhà trường mầm non, nhà trẻ, nhóm trẻ, lớp mẫu giáo độc lập.

3) Trao dồi đạo đức, giữ gìn phẩm chất, danh dự, uy tín của nhà giáo. Gương mẫu, thương yêu trẻ, đối xử công bằng và tôn trọng nhân cách của trẻ. Bảo vệ các quyền và lợi ích chính đáng của trẻ. Đoàn kết, giúp đỡ đồng nghiệp.

4) Tuyên truyền phổ biến kiến thức khoa học nuôi dạy trẻ cho cha mẹ trẻ. Chủ động phối hợp với gia đình trẻ để thực hiện mục tiêu giáo dục trẻ.

5) Rèn luyện sức khỏe, học tập văn hoá, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ để nâng cao chất lượng nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ.

6) Thực hiện các nghĩa vụ công dân, các quy định của pháp luật của ngành, các quy định của nhà trường, các quyết định của hiệu trưởng.

4. Quyền của giáo viên mầm non

1) Được đảm bảo các điều kiện để thực hiện nhiệm vụ nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ.

2) Được đào tạo nâng cao trình độ, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ. Được hưởng lương, phụ cấp và các chế độ khác theo quy định của pháp luật khi được cử đi học để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ.

3) Được hưởng mọi quyền lợi về vật chất, tinh thần và được chăm sóc, bảo vệ sức khỏe theo chế độ, chính sách quy định đối với nhà giáo.

4) Được bảo vệ nhân phẩm, danh dự.

5) Được thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật.

5. Trình độ chuẩn được đào tạo của giáo viên mầm non

Trình độ chuẩn được đào tạo của giáo viên mầm non là có bằng tốt nghiệp trung cấp sư phạm mầm non.

6. Hành vi, ngôn ngữ ứng xử, trang phục của giáo viên

1) Hành vi, ngôn ngữ ứng xử của giáo viên phải đáp ứng yêu cầu giáo dục đối với trẻ.

2) Trang phục của giáo viên gọn gàng, sạch sẽ phù hợp với hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ.

7. Các hành vi giáo viên không được làm

1) Xúc phạm danh dự, nhân phẩm, thân thể trẻ và đồng nghiệp.

2) Xuyên tạc nội dung giáo dục.

3) Bỏ giờ, bỏ buổi dạy. Tuỳ tiện cắt xén chương trình nuôi dưỡng, chăm sóc giáo dục trẻ.

4) Đối xử không công bằng đối với trẻ em.

5) Ép buộc trẻ học để thu tiền.

6) Bớt xén khẩu phần ăn của trẻ. Làm việc riêng khi đang tổ các hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ.

II. NGHỀ GIÁO VIÊN MẦM NON

1. Khái niệm nghề giáo viên mầm non

1.1 Nghề: Là một lĩnh vực hoạt động, lao động mà trong đó nhờ được đào tạo con người có được tri thức, kỹ năng để làm ra các loại sản phẩm vật chất hay tinh thần nào đó, đáp ứng được những nhu cầu của con người và xã hội.

1.2 Nghề giáo viên: Là một lĩnh vực hoạt động, lao động trong hệ thống giáo dục quốc dân. Sau khi được đào tạo ở các trường, khoa sư phạm, sinh viên có được những tri thức và kỹ năng nhất định để có thể trở thành giáo viên và có thể tham gia vào giáo dục thế hệ trẻ, đáp ứng được những nhu cầu của xã hội.

1.3 Nghề giáo viên mầm non: Là một lĩnh vực hoạt động, lao động giáo dục trẻ em dưới 6 tuổi. Nhờ được đào tạo, giáo viên mầm non có được những tri thức về sự phát triển thể chất, tâm sinh lý trẻ em; về phương pháp nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ; về những kỹ năng nhất định để thực hiện nhiệm vụ chăm sóc, giáo dục trẻ em dưới 6 tuổi, đáp ứng nhu cầu xã hội về phát triển con người mới trong xu thế hội nhập và toàn cầu hoá.

2. Hoạt động sư phạm của giáo viên mầm non

2.1 Hoạt động

- Phương thức tồn tại của con người. Bằng hoạt động và trong hoạt động, mỗi cá thể hình thành và phát triển những phẩm chất và năng lực của cá nhân: tính tình, đạo đức, nhân cách riêng, khả năng học tập hay làm việc.

- Quá trình con người thực hiện các mối quan hệ giữa mình với thế giới xung quanh; quan hệ giữa mình với thế giới tự nhiên và quan hệ giữa mình với xã hội.

- Trong quá trình hoạt động, con người bộc lộ tâm lý (năng lực, ý chí, mong muốn, tính cách...) ra bên ngoài.

2.2 Hoạt động sư phạm

Là toàn bộ hoạt động mang tính nghề nghiệp của người giáo viên bao gồm hoạt động dạy và hoạt động học, mà ở đó có mối

quan hệ tương tác giữa giáo viên và trẻ nhằm thực hiện việc truyền đạt và lĩnh hội những giá trị văn hoá nhân loại.

Hoạt động sư phạm là quá trình tương tác giữa người giáo viên với trẻ mà ở đó giáo viên với tư cách là chủ thể của hoạt động dạy, còn trẻ với tư cách là chủ thể của hoạt động học.

2.3 Tính chuyên nghiệp của nghề sư phạm

a. Tính chuyên nghiệp của một nghề nhất định

- Người chuyên nghiệp là người đã trải qua một quá trình đào tạo lâu dài về một lĩnh vực chuyên môn nào đó, nhận được bằng cấp để có thể hành nghề, được xã hội thừa nhận là có kiến thức trong lĩnh vực đào tạo và đồng thời có quyền độc lập trong công việc của mình.

- Nhà chuyên nghiệp là người có đạo đức nghề nghiệp đúng đắn, có trình độ học vấn và kỹ thuật nghề cao để có thể xử lý công việc mà người khác khó có thể giải quyết được.

+ Sự kính trọng, vị thế xã hội và thu nhập: Với tay nghề cao người chuyên nghiệp luôn được mọi người trong xã hội tôn trọng và có thu nhập ngày càng cao hơn nếu tay nghề của họ ngày càng không ngừng phát triển. Người thầy giáo chân chính luôn được mọi người mọi thế hệ trân trọng và nhớ đến.

+ Tính độc lập / tự chủ trong nghề nghiệp: Từng cá nhân trong một nghề cần có những kiến thức chuyên ngành mà người khác không có. Nên người chuyên nghiệp được phép độc lập / tự chủ thực hiện công việc của mình. Họ tự chủ trong việc lập kế hoạch hoạt động, tự lựa chọn những công cụ lao động phù hợp với đối tượng và nhu cầu về sản phẩm của hoạt động. Họ được quyền chủ động

trong quản lý thời gian làm việc và thu xếp cho việc học tập nâng cao chất lượng nghề nghiệp của bản thân.

+ Tính trách nhiệm đối với nghề nghiệp: Một người chuyên nghiệp luôn có tính trách nhiệm trong việc hoàn thành nhiệm vụ của mình đối với những người xung quanh và có ý thức phát triển nghề nghiệp của mình. Một người giáo viên họ xác định rất rõ trách nhiệm của họ đối với trẻ em trước phụ huynh và xã hội.

b. Tính chuyên nghiệp của nghề dạy học / nghề giáo viên

- Kiến thức chuyên ngành: Nghề dạy học đòi hỏi những kiến thức chuyên sâu và phải có những hiểu biết nhất định về tâm lý học lứa tuổi cụ thể của học sinh, có những hiểu biết về khoa học giáo dục và phương pháp dạy học phù hợp với đối tượng, khả năng diễn đạt hấp dẫn và dễ hiểu, khả năng giao tiếp sư phạm, khả năng tổ chức, khả năng quản lý người học...

- Tính độc lập / tự chủ: Người giáo dục có được sự tự do trong việc tổ chức các hoạt động dạy học cho học sinh và tổ chức môi trường lớp học của mình, xác định nội dung bài dạy, chọn lựa phương pháp giảng dạy phù hợp với đối tượng.

- Sản phẩm của giáo dục được xét qua kết quả học tập của học sinh sau một học kì hay một năm học. Sản phẩm của Giáo dục Mầm non được thể hiện ở kết quả phát triển toàn diện của trẻ, vào việc trẻ học tốt ở tiểu học...

- Tính trách nhiệm: Trách nhiệm người giáo viên rất nặng nề. Người giáo viên phải đảm bảo chất lượng dạy học và giáo dục học sinh khi ở trường, đảm bảo phát triển năng lực của học sinh nhằm đáp ứng nhu cầu xã hội không ngừng thay đổi, chịu trách nhiệm trước trẻ, trước phụ huynh, trước cộng đồng xã hội.

Người giáo viên giáo dục học sinh về nhân cách, đạo lí làm người, về kĩ năng sống và khả năng thích nghi của học sinh trong mọi hoàn cảnh thay đổi. Phát triển năng lực sáng tạo của người học cũng như sự phát triển về thể chất và tinh thần của học sinh.

c. Tính chuyên nghiệp của nghề giáo viên mầm non

- Nuôi dạy trẻ mầm non là một nghề vất vả nhất trong các bậc dạy học.

- Đòi hỏi người giáo viên mầm non:

+ Cách suy nghĩ trong sáng, khả năng phản ứng nhanh, sức khoẻ tốt và luôn luôn có thể đối đầu với những thách thức, áp lực của công việc đối với an toàn về sức khoẻ của trẻ, sự thay đổi và tốc độ phát triển nhanh, có khả năng giao tiếp với trẻ nhỏ.

+ Giáo viên mầm non buộc phải chấp nhận nhiều yêu cầu khác nhau từ phía xã hội:

- Làm việc thường xuyên với trẻ.

- Làm việc với phụ huynh / cộng đồng.

- Là người tuyên truyền về phương pháp nuôi dạy trẻ / nhà tư vấn giáo dục.

- Là người làm việc trong điều kiện khó khăn, thiếu thốn về cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học...

- Chăm lo chế độ dinh dưỡng và an toàn thực phẩm cho trẻ.

- Không ngừng học tập nâng cao trình độ.

- Tính chuyên nghiệp của giáo viên mầm non, đặc biệt là:

+ Thành thạo về chuyên môn / có kiến thức chuyên ngành.

+ Cam kết tiếp tục nghiên cứu và thực nghiệm / trải nghiệm không ngừng nâng cao kiến thức chuyên môn.

+ Có lòng vị tha, làm việc vì một xã hội tốt đẹp hơn.

+ Không ngừng tiếp tục phát triển bản thân.

+ Có trách nhiệm trong việc tiếp thu giúp ngành phát triển.

d. Các kỹ năng và tính cách cần thiết của giáo viên mầm non.

- Tính đa dạng / tính linh hoạt.

Giáo viên mầm non cần có sự đa dạng và linh hoạt trong công việc. Biết thay đổi trong giao tiếp và ứng xử sao cho phù hợp với tình huống.

- Lạc quan.

Giáo viên luôn có cái nhìn lạc quan về bản thân, luôn tự hào với công việc của mình đồng thời luôn lạc quan tin tưởng vào công việc của mình sẽ đem lại sự tốt đẹp cho sự phát triển của trẻ và xã hội.

- Có khả năng gây ảnh hưởng tốt đến sự phát triển trẻ em.

Là một người thực sự yêu thương trẻ và sẵn sàng bảo vệ trẻ, khuyến khích hướng dẫn trẻ, tháo vát, linh hoạt, sáng tạo, gương mẫu và tạo được môi trường học tập thân thiện đối với trẻ, nhân hậu có lòng vị tha đối với mọi người. Giáo viên mầm non là người gây ảnh hưởng tốt đến sự phát triển của trẻ.

- Có kỹ năng giao tiếp tốt.

Giáo viên mầm non giao tiếp tốt trẻ và mọi người xung quanh, kỹ năng giao tiếp của giáo viên mầm non sẽ giúp tạo niềm tin của người khác đặc biệt là đối với trẻ nhỏ.